

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 178. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet vrst 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Velika noč.

Nadejali smo se, da bomo vsaj velikonočne praznike obhajali v miru Gospodovem in lahko voščili našim čitateljem veselo alelujo. A vojna tromba buči dalje. Podaljšan je tudi za naš ubogi narod letos veliki teden na nedoločeni čas. Še žvižgajo biči, še se pletó trnjeve kroge in pripravljajo križi za vse, tudi za učence Božjega Jagnjeta. V krvi in solzah mora v tem času pozikunje biti izpran zadnji madež. Potem nam bo še-le Gospod voščil in podelil svoj mir, trajni mir, ki bo kraljeval po vesoljni zemlji. Dotlej potrpiamo in poklonimo se sklepom božje Previdnosti. Upanja ne izgubimo! Vstal bo veliki dan prerojenja in takrat bodo tudi nam veljale besede: „Veselite se in veselja poskakujte!“

Svetovna vojna.

Avstrija — Rusija.

Težki boji v Karpatih trajajo dalje z nezmanjšano silovitostjo. Velikanske množice si stojijo nasproti. Zato so tudi izgube težke. Za dovoz municije in za sanitetno službo je treba največjih naporov. Rusi napadajo z ojačenimi silami, zlasti od 19. marca dalje, ko je bila usoda Premiškja zapečaten. Najhuje Rusi napadajo med Užokom in Lupkovim. Naloga, katero morajo naše hrabre čete izpolniti, je težka. Treba je vse sile, odločnosti in vstrajnosti, posebno ker je vsaka četa radi pomanjkanja železnic navezana nase.

Ruski ponočni napadi na višine pri Banyavölgy in na obeh straneh doline Laborče so bili odbiti. Banyavölgy leži 25 km južno od prelaza Dukle na ogrski strani Karpatov. Ruske napade v dolinah Ondave in Laborče so Avstrijci odbili. Boj na višinah na obeh straneh teh dolin od 27. marca zjutraj ponehava. Na ostalih delih karpatske fronte trajajo trdovratni boji dalje. Vjetih je bilo 1230 Rusov.

Na Karpatih so bili dne 29. marca južno in vzhodno od Lupkova zopet hudi boji. Rusi so postavili na bojišče veliko moč. Njihovi napadi so trajali do večera, a so bili povsod odbiti. Silni boji so bili tudi med Lupkovim in Užokom. Odločitve še ni. Pred Dverniki je prišla ena ruska divizija, ki je prej stala pred Premiškjem. Z drugo armado izpred Premiškja so Rusi izpopolnili svoje postojanke pri Gorlicah in na Dunajcu.

Na Severu Bukovine so se Rusi na oni strani Pruta jako močno utrdili in poizkušajo prekoračiti reko. Naši se jim junaško upirajo in branijo prehod. Pri Zaleskih so vzeli Rusom neke utrdbe. Pri Novosjelici so naši celo udarili čez rusko mejo, zasedli 35 kilometrov daleč Besarabijo ter vjeli 5000 Rusov.

Zadnji dnevi Premiškja.

Med obleganjem trdnjave je bilo zdravstveno stanje posadke ugodno, zadnje dni se je pa tako poslabšalo, da je bilo bolne in za boj nesposobne skoro polovico posadke. Na večer pred zadnjim izpadom so moštvo zadnjikrat nasitili in zato razdelili iz ostanka zaloga po dve konservi za vsakega moža. Ta jed je pa vojakom škodovala, ker njih oslabil želodci, navajeni stradati, niso mogli prenesti močne hrane. Več jih je zbolelo, nekaj pa celo vsled jedi umrlo.

Izpad dne 19. marca je pokazal popolno oslabelost moštva. Za par kilometrov poti so rabili

več ur. Ko so se umaknili, so Rusi z veliko odločnostjo napadli trdnjavo od treh strani, vendar je pa niso mogli zavzeti.

V noči od nedelje na ponedeljek so Rusi posebno hudo napadali. Grmenje topov je pretresalo ozračje. Naenkrat se ob 4. uri zjutraj dvigne proti nebu mogočen ognjen steber in strašen pok pretrese zrak. Ruska pehota je prestrašena ustavila napad in se je umaknila. Potem se je vrstilo strašno pokanje. Fort za fortom se je dvigal v zrak in padali so zrušeni na tla. Vse, kar je služilo vojnim namenom, je bilo razbito, porušeno, razstreljeno ali požgano. Trdnjava je skoraj izginila s površja zemlje. Med tem pokončavanjem so se dvignili v zrak letalci, ki so se pa ponesrečili, le eden je prinesel poročilo o padcu trdnjave in važne dokumente v Krakov. Trdnjava je bila med obleganjem zvezana z zunanjim svetom predvsem po letalcih. Sovražnik je izstrelil iz zraka 12 letal s 14 letalci, ki so deloma ranjeni prišli v rusko vjetništvo.

V ruskem glavnem stanu se je vršilo zahvalno bogoslužje z zahvalno pesmijo, ki so se ga udeležili tudi car, veliki knez Nikolaj Nikolajevič in ves generalni štab.

Avstrijske premiškjske častnike so najprvo prepeljali v Lvov. Poveljnika trdnjave generala infanterije Kusmaneka so prepeljali v Kijev z brzovlakom.

Avstrijci so po uradnih podatkih imeli v trdnjavi zadnji teden obleganja: 44.000 mož pehote in topništva, po dve tretjini črnovojniških čet, od tega so izgubili pri zadnjem izpadu 10.000 mož; 45.000 mož so imeli v trdnjavi na podlagi zakona o vojnih dajatvah vpoklicanih in v vojaški službi se nahajajočih delavcev, voznikov, konjskih hlapcev, nadalje železniškega in brzojavnega osebja; končno 28.000 mož bolnih in ranjenih v bolniški oskrbi. Vsi ti so postali ruski vjetniki. Trdnjava je bila oborožena s 1050 topovi, od tega je bil baje glavni del zastarel, še iz leta 1861 in 1875. Topovi so bili pred prodajo razstreljeni.

Avstrija — Srbija.

Na tem bojišču so se zadnji čas vršili posamezni artiljerijski boji ob Donavi in Savi. Sicer je položaj baje neizpremenjen, a napovedujejo se hudi boji.

Avstrija — Črna Gora.

Dne 19. marca so Avstrijci obstreljevali Lovčen. Avstrijski letalci so metali na črnogorske čete bombe, ki pa niso zadele. Trije avstroogrski letalci so vrgli v pristanišče Bar 20 bomb, ki so poškodovale skladišča tobačne režije. Nato so odleteli v Virpazar, kjer so vrgli 8 bomb, ki so poškodovale kolodvor in neko hišo. Tudi pozneje so Avstrijci s težkimi topovi obstreljevali Lovčen in metali bombe na črnogorske postojanke.

Nemčija — Rusija.

Iz Memela so se morali Rusi z vso naglico umakniti. Bile so ondi večinoma državnoobrambne čete iz Libave, ki so plenile. Rusi so proti Vzhodni Pruski pričeli novo ofenzivo. Desno krilo je vzelo Memel, a je moralo nazaj. Središče je prodiralo pri Taurrogenu proti Tilsitu, levo krilo proti Marianopolu. Iz Grodna so Rusi prodirali proti Avgustovu. Ker so Rusi napadli tudi od juga iz črte Narev, se sklepa, da niso opustili namere, osvojiti Vzhodno Prusko. Ruse, ki so se, kakor pri Memelu, dvignili iz Taurrogena na pohod v Tilsit, so Nemci pri Zeugzargenu porazili in

vrgli čez Jezjorupo za Juro. Med gozdom pri Avgustovu in Vislo so bili različni ruski napadi odbiti. Med Pisekom in Omulevom so Rusi napravili več napadov, ki so se pa v nemškem ognju izjalovili. Pri Vahu so Nemci vjeli 900 Rusov.

Iz Petrograda se poroča, da Nemci z vso silovitostjo obstreljujejo trdnjavo Osovjec.

Nemci so mestu Suvalki povišali vojno odškodnino kar na en milijon mark, ker so Rusi plenili v Memelu. Del te svote bodo smeli prebivalci oddati v živilih. Boji na desnem bregu Nareva in Bobra so prekinjeni, ker se sneg taja. Dežela je daleč na okoli kakor veliko močvirje. Reke so prestopile bregove.

Pri Krasnopolu so bili Rusi od Nemcev zelo tepeni. Izgubili so 2000 mrtvih, 3000 vjetnikov, 7 strojnih pušk, 1 top in več vozov streliva. Pri Olšinji in na Bzuri so bili ruski napadi odbiti.

Nemčija — Francoska.

Na višinah ob Maasi, južnovzhodno od Verduna, so poizkušali Francozi pri Combresu ponovno z močnejšim napadom se približati nemškim postojankam, a so jih Nemci vrgli nazaj.

V Vogezih so se 26. marca Francozi polastili vrha Hartmannswiehlkopfa. Rob so držale še nemške čete. Pozneje so se Nemci tudi vrha zopet polastili. Francoski letalci so metali nad Dapaume in Strassburgom bombe, ne da bi naredili kaj škode.

Pri Saint Eloi so imeli Angleži vsega skupaj 21.000 mož izgub.

Ob Yseri se je pričela nova bitka. Nemci streljajo iz mnogih težkih topov.

Francoska armada šteje zdaj po „Reuterjevi“ vesti dva in pol milijona. Čete so vse popolne. Pehotne stotnije štejejo vsaj 200, v mnogih polkih po 250 mož. Vsak polk šteje povprečno 48 častnikov, in sicer 18 aktivnih, 15 rezervnih in 15 častnikov, ki so izšli iz podčastniškega zbora.

Turčija — Rusija.

21. marca je bil boj onstran Čoroha in v dolini Taškert. 23. marca so Rusi zavrtili Turke v dolini Alašgert, ko so poizkušali novo ofenzivo. Na ostali fronti so bili mali spopadi. Rusko vojno brodovje se je 29. marca prikazalo pred vhodom v Bospor, napadlo azijsko obal in čez eno uro odplulo proti Sebastopolju.

Turčija — Anglija.

Pri Sueškem kanalu so Turki obstreljevali dva angleška prevozna parnika, ki sta vozila čete. Pri Bassori so Turki v zvezi z domačini nenadno napadli Angleže in jih vrgli nazaj. Angleži so imeli 300 mrtvih in ranjenih.

Boji za Dardanele.

Dne 28. marca je angleško-francosko brodovje zopet začelo obstreljevati Dardanele z 10. ladjami. Več ladij je bilo zadetih od turških granat. Angleška največja ladja je streljala iz Saroškega zaliva. V utrdbi Killi d' Bahr so njeni strelji napravili škodo. Na večer so se ladje vrnilo iz ožin. Pri Aleksandriji v Egiptu se zbirajo avstralske in alžirske čete, ki pojdejo proti Dardanelam. Zbranih je skupaj 120.000 mož. Dosedaj je pred Dardanelami le 30 000 mož.

Turške torpedovke so položile 80 novih polj min pred notranjimi Dardanelami. Angleži in Francozi so izkrkali znatne čete, ki se bodo vojskovala na suhem.

Dne 23. marca so angleške ladje „Agamemnon“, „Kraljica Elizabeta“ in „Cornwallis“ obstreljavale

notranje forte, ki so odgovarjali s silnim ognjem. To obstreljevanje je trajalo vso noč in so se ladje o jutranji zori vrnila.

Podmorski boji proti Angliji.

Ladjo „Delmira“ je nemški podmorski čoln potopil. Posadka se je rešila na otok Wight. Parnik „Vosges“ je bil ob obrežju Cornwala pokroglah iz topov potopljen. Potopil ga je najbrže podmorski čoln. Posadka se je izkrcala v Newquay.

Italija.

Izdana je postava o gospodarski in vojaški obrambi dežele in kraljev ukaz prepoveduje listom objavljati vojaške vesti in poročati, kako se vojak vadijo v orožju. Poklicanih je bilo dosedaj pod orožje 13 letnikov planincev.

Italija je zadnje mesece izdala nad eno milijardo, da bo v važnem trenutku mogla soodločevati, če bo treba tudi z mečem.

Bolgarija ostane nevtralna.

Rusi so ponudili Bolgariji mejo Midia—Enos, če jim prepusti prost prehod za dva ruska kora, ki bi se izkrcali v Burgasu in prodirali skozi Tracijo proti Carigradu. Bolgarski ministrski predsednik je ponudbo odbil. Vsi bolgarski listi izjavljajo, da bo Bolgarija proti vsakemu kršenju svoje nevtralnosti protestirala z orožjem v roki.

Četudi je Bolgarija sklenila ostati nevtralna, je vendar 68 bolgarskih poslancev, ko je padel Premišelj, poslalo predsedniku dume v Petrograd pozdravno brzojavko Srbija, namerava ugoditi vsem bolgarskim zahtevam glede Makedonije. Za zgradbo novih bolgarskih železnic namerava vlada določiti 22 1/2 milijonov. Grčija se ozira glede vprašanja, če bo ostala nevtralna, v prvi vrsti na Bolgarijo.

Srbija.

V Kragujevac je prišlo 50 Angležinj, ki so napravile ondi na svoje stroške bolnišnico. Dame so iz višjih krogov in bolnikom same strežejo. V arzenalu v Kragujevcu dela 4000 delavcev noč in dan. Izdelali bodo posebno veliko ročnih granat.

Angleška in Grčija.

Angleško-francosko brodovje je zasedlo otoke Lemnos, Tenedos, Imbros in Samotrake. Kdo končno obdrži te otoke, se bo odločilo pri sklepanju miru. Grška je protestirala proti zasedenju in bo v kratkem odposlala nad Tenedos grške vojaške oddelke. Prepovedan je izvoz krme in živil iz Grške.

Portugalska.

Na raznih krajih Portugalske so odkrili delavnice za bombe. Veliko oseb so zaprli, ker so manifestantje hodili po ulicah in klicali: „Živijo kralj Manuel!“

V Egiptu.

Turki so začeli prodirati ob Sueškem prekopu, kar je Angleže iznenadilo, ker so mislili, da bodo Turki vso pozornost obračali le na Dardanele.

Japonsko-kitajski spor.

Položaj se je poostiril. Vsega skupaj se je dozdal izkrcalo na Kitajsko in v Mandžurijo 250.000 mož japonskih čet z mnogimi težkimi topovi. Po neki vesti iz Pekinga je japonsko pošlaništvo svetovalo vsem japonskim državljanom, naj odpotujejo s Kitajskega. Berlinski listi poročajo, da je prišla v Moskvo deputacija odličnih Kitajcev, ki je izjavila ruskim merodajnim krogom, da Kitajska želi pristopiti trojnemu sporazumu. Okoli Pekinga ima Kitajska razpostavljene svoje čete, katerim se je pridružilo zadnji čas 100.000 mož.

Boji v Severni Afriki.

Francoski mesti Mekine in Fez so zasedli uporni Mohamedanci.

Velika kneginja Anastazija.

Kralj Nikolaj črnogorski ima sedem hčera in tri sinove. Ena izmed hčera, velika kneginja Anastazija, je soproga ruskega velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Listi pišejo, da je zelo častihlepna, da je s svojo nadarjenostjo postala najgorečnejša bojevnica za vseslovansko idejo in da je tako povzročila vojno z Avstrijo in Nemčijo. Pri delu je Anastaziji pomagala starejša sestra Milica. Dunajskim diplomatskim krogom ni ostalo

neznano rovanje velikosrbske stranke na petrograjskem dvoru. Grof Aehrenthal je podrl te načrte, ko je anektiral Bosno in Hercegovino. Takrat bi bilo skoraj prišlo do vojne Avstrije z Rusijo, vendar Rusija še ni bila dovolj pripravljena. Velika kneginja je sicer zelo agitirala zanjo, a Nikolaj Nikolajevič je predobro poznal nered v ruski vojski, da bi se bil spuščal v pustolovska podjetja. Anastazija je preskrbela svojemu očetju kraljevsko čast, ki jo je potrdil ruski car. Njenim spletkam je uspelo, da je zanelila drugo balkansko vojno in da je Srbija ostala zmagovalka. Njena namera je, upropasti Avstrijo in Nemčijo. S svojim soprogom velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem se je peljala na francoske velike vojaške vaje in je tam agitirala za svoje načrte. Brez dvojbe je velika kneginja Anastazija krepak značaj, žena, ki ima močno voljo. Njeni načrti pa pojdejo pod vodo.

Stoletnico Bismarckovega rojstva praznujejo te dni Nemci z velikimi slavnostmi. Bismarcka proslavljajo kot „moža krvi in železa“, ki je skoval Veliko Nemčijo in nasprotnike Nemštva zadrževal, da se niso mogli zjediniti. V Bismarckovi uradni pisarni na rusko pisane dopise niso dajali nobenega odgovora. Danes veli Bismarckov duh: Nemčija mora biti večja!

Najhujši sovražnik. Angleški kralj je te dni rekel: „Anglija ima tri sovražnike: Nemčijo, Avstro-Ogrsko in pijančevanje; najhujši sovražnik je pa pijančevanje.“

Pomoč Srbiji. Na Srbsko je prišlo 18 angleških in šest francoskih zdravnikov in 30 bolniških strežnikov. Nadalje bo poslala Francoska Srbom 18 avtomobilov, 40.000 uniform, 35.000 plaščev in 20.000 parov čevljev. Pred nekoliko dnevi je došlo v Solun 75 francoskih letalcev, ki so se odpeljali v Niš. Prišlo je v Niš tudi 30 letal, katere ondi sestavljajo.

Namestnik na Češkem, knez Franc Thun, je 27. marca odstopil radi očesne bolezni. Njegov naslednik je postal grof Coudenhove.

Nemškega vojnega posojila je podpisal 9060 milijonov mark. Nemci se vesele svoje bogatije.

Nemški maršal Goltz paša je odpotoval iz Carigrada v Berlin, kjer izroči cesarju svetinjo, ki jo je podelil sultan.

Pomanjkanje žita in živil v Franciji. Finančni in poljedelski minister sta zbornici predložila načrt zakona, ki zahteva znesek 150 milijonov frankov, za nakup žita in drugih živil.

General Pau se je vrnil iz Petrograda skozi Romunijo, Bolgarijo na Solun. Sprejel bo baje vodstvo angleških in francoskih čet na suhem proti Turkom.

Japonski general Takšima je došel v ruski glavni stan.

Rusko državno brambo tvorijo tisti moški od 19. do 43. leta, ki ne pripadajo stalni armadi. V miru del teh brambovcev vpokličejo na 14 dnevno vajo. Veliko so jih zdaj že vpoklicali pod orožje.

Židje na Ruskem. 30.000 judovskih beguncev se je zateklo v Varšavo, ki so bili večinoma brez strehe. Nekateri židje so prosili, da bi se smeli naseliti v ruski kijevski guberniji, pa se jim je odreklo.

Vserusko banko nameravajo ustanoviti v Moskvi. Varovala bo rusko trgovino pred nemško poplavo. Ustanovna glavica bo deset milijonov rubljev.

Obdelovanje zemlje.

UKAZ

poljedelskega ministrstva v sporazumu z ministrom za notranje stvari in s pravosodnim ministrom z dne 3. marca 1915. l., o obdelovanju zemljišč.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje nastopno:

§ 1.

Neobdelana zemljišča, na katerih za to upravičene osebe do 15. dne aprila 1915. l. ne opravijo pripravljanih del za pomladansko setev, dasi razmere vlažnosti zemlje dopuščajo to, lahko poseje občina, v koje okolišu so, v letu 1915. s plodovi, ki služijo ljudem ali živalim za hrano.

Ako se občina ne posluži te pravice do 23. dne aprila 1915. l., more politično okrajno ob-

lastvo sosednjim občinam ali tretjim osebam dovoliti, da obdelajo taka zemljišča.

Občina mora najdalje do 25. dne aprila 1915. l. predložiti političnemu okrajnemu oblastvu seznamek vseh zemljišč, ki so v okolišu ostala neposejana.

§ 2.

Določila § 1. se ne uporabljajo ali se uporabljajo le s časno omejitvijo obdelovalne pravice, ako lastnik do 31. dne marca 1915. l. naznani ali verjetno dokaže političnemu okrajnemu oblastvu, da se bo zemljišče v letu 1915. zazidalo ali porabljal za namene, ki izključujejo nasad s poljskimi pridelki sploh ali od določenega časa naprej.

Politično okrajno oblastvo mora v treh dneh po naznanilu obvestiti občino in zaprosilca, ali je nasad zemljišča dopusten ali v koliko ga je omejiti.

§ 3.

Ako je neobdelano zemljišče prepuščeno občini ali tretji osebi za obdelovanje, ga je takoj posejati, in sicer po navodilu komisije za pridelke. Gojenje nasada in spravljanje pridelkov nadzoruje komisija za pridelke.

§ 4.

Obdelovalec lahko ukrene vse, kar je potrebno za redno obdelovanje zemljišča. On ima pravico hoditi in voziti po tujih zasebnih poljih. Dohod in dovoz čez tuja zemljišča za namene obdelovanja je obdelovalcu dovoljen toliko, kolikor je to mogoče brez izdatne škode za tuje posestvo.

Z obelovanjem zemljišča pa se ne smejo kratiti obstoječe pravice do poti.

Politično okrajno oblastvo lahko izda navodila, ki so pripravna zabraniti, da se ne motita promet in gospodarski obrat.

§ 5.

Iz obdelovanja zemljišča (§ 1.) doseženi donos je obdelovalčev.

Lastnik nima pravice do donosa. Pravica do odškodnine proti obdelovalcu mu gre le toliko, kolikor zadeva obdelovalca kaka krivda pri izvrševanju obdelovalne pravice.

Ko so spravljani pridelki, ugasne vsaka pravica obdelovalca do rabe zemljišča.

Ako je treba, naj komisija za pridelke ukrene določila o času spravljanja pridelkov (§ 3.).

§ 6.

Z obdelovanjem se ne izpreminjajo obstoječe lastnikove dolžnosti, plačevati bremena, ki se drže zemljišča.

§ 7.

Ako se zemljišče otuji ali da v zakup, to nima vpliva na obdelovalčeve pravice.

§ 8.

Predpisi, veljajoči za lastnika na podstavi tega ukaza, se zmislu primerno uporabljajo tudi na zakupnika, uživalca ali druge stvarne upravičence.

§ 9.

Zoper odredbe političnih okrajnih oblastev, ukrenjene izvršuje ta ukaz, je vsaka pritožba na višjo stopnjo nedopustna.

§ 10.

1. Kdor podaje neresnične navedbe, da bi dosegel oblastven izrek nedopustnosti, da bi kdo drug posejal zemljišče, ali začasne omejitve takega nasada, se kaznuje po denarju do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

2. Zemljiški posestnik, ki opravi le pripravljala dela, nadaljnje obdelovanje pa opusti po svoji krivdi, ter tretja oseba, ki je po § 2. prevzela posejati zemljišče in to opusti po svoji krivdi, se kaznuje na denarju do 1000 kron ali z zaporom do enega meseca.

3. Kdor ravna zoper zaukaze političnega oblastva ali komisije za pridelke, ki so bili izdani na podstavi tega ukaza, se kaznuje na denarju do 500 kron ali z zaporom do 14 dni.

Kazensko postopanje gre političnim oblastvom.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Hochenburger s. r. Heinold s. r. Zenker s. r.

Opomin

konjerejcem in živinorejcem glede krmljenja.

Vsled sedanjega vojnega položaja je postala dobava krme za konje in drugo poljedelsko domačo živino sila težavna. Žetve za produkcijo krme važnih dežela letos ni na razpolago; tudi žetev ovsna na Ogrskem ni bila povsem zadovoljliva; kljub temu je treba predvsem zadostiti povečani potrebi po krmi, ki jo ima vojna uprava za vojne konje; saj je zadostna preskrba armade z najvažnejšimi potrebščinami glavni pogoj, da se vsiljena nam vojna srečno konča.

Vse te okolnosti so povzročile, da so prirodna moči dajajoča krmila postala pičila.

Za dalj časa ne moremo računati, da nadomestimo vsa sedaj manjkajoča krmila, ker dobimo

večje količine ovsa še le po novi žetvi in ker je surovin za marsikatera umetna krmila sedaj težko dobiti ali jih sploh ni dobiti.

Ker je ravno sedaj posebno važno, da ohranimo vse svoje konje, govedo in prešiče, je treba delovati z vsemi sredstvi, da uravnamo krmljenje po obstoječih težavnih razmerah in da izhajamo z nadomestilnimi krmili, ki jih imamo.

V naslednjem prinašamo nasvete, kako moremo prehraniti konje, govedo in prešiče z nadomestilnimi krmili v kritičnem času, ne da bi občutno trpela vzreja.

Kot samoposebni umevno navajamo, da se mora pri vsaki taki premembi krme vpoštevati, da se z novim krmiljenjem ne prične na nagloma, ampak da navadimo živalno polagoma na to krmiljenje. Ne more se dovolj toplo priporočati, da naj se da spriva samo malo mero nove krme poleg sedaj navadne in se jo stopnjuje tako, da je prehod približno v enem tednu končan. Če se pokažejo v tej prehodni dobi znaki, da posamezno živali ne prenese dobro nove krme, se mora prehod počasneje izvršiti.

Vpoštevajte to načelo se priporoča naslednja prememba krmiljenja:

1.) Konji.

a) Za težke vprežne konje s približno 750 kg žive teže povprečno: 2 kg ovsa, 10 kg sena, 2 kg neprečiščenega sladkorja, 1½ kg otrobov, 3 kg rezanice, 2 kg zrezane repe in 1 kg riževne krmne moke;

b) za konje s približno 450 kg žive teže (pri srednjem delu): 2 kg ovsa, 5 kg sena, 1½ kg neprečiščenega sladkorja, 1 kg otrobov, 2 kg rezanice;

c) za lahke konje s približno 350 kg žive teže: 2 kg ovsa, 4 kg sena, 1 kg neprečiščenega sladkorja, ½ kg otrobov.

(Mesto neprečiščenega sladkorja se da lahko tudi dvakrat toliko melasa [sladkorjeve gošče]. Priporoča se tudi, neprečiščnemu sladkorju primestati do 2% očiščene krede.)

2.) Goveda.

a) Za delavne vole: kolikor mogoče sena, pri navadnem napornem delu vrhutega 1 do 1½ kg otrobov, in če treba še nekaj zrezane repe;

b) za krave, junice in junce:

Krmili jih je tako, kakor po navadi, vpoštevaje krmila, ki jih imamo.

3.) Prešiči.

Krmiljenje je urediti tako, kakor je mogoče s krmili, ki jih imamo. Razen otrobov, zadnjega žita, ki ni za mletje, in skrožkov, dalje posnetega mleka naj se posebno še porabijo za krmo kuhinjski odpadki.

Tudi neprečiščeni sladkor in riževa krmna moka naj se porabita, če sta na razpolago.

Posebno nujno se mora opozarjati, kako važna je v sedanjih težavnih časih paša za vsakovrstno živalno. Brezpogojno se je treba prizadevati, da se kakor hitro mogoče in v čim največji meri izrabl paša. Posebno naj se, kjer je le mogoče, ženó na gozdno pašo plemenski in mladi prešiči, kar se lahko zgodi takoj ko skopni sneg.

Od c. kr. poljedelskega ministrstva.

Na Dunaju, dne 10. marca 1915.

Zenker s. r.

NOVIČAR.

Umril je dne 30. marca zvečer v Novem Mestu č. g. kanonik Franc Špen dal, star 69 let. Služboval je v Kranju, v Mengšu, v Cerkljah in bil veliko let župnik v Trziču. N. v. m. p.!

Obolel je vojni kurat č. g. Leopold Turšič in leži v bolnici v Košicah.

Odlikovanje. Dne 15. marca je bilo pri 17. pešpotku odlikovanih 43 častnikov in moštvo je dobilo 188 svetinj.

Iz ruskega vjetništva so se oglasili: Ivan Erjavec iz Podutka pri Ljubljani in Franc Bilban iz Kosez pri Ljubljani. Joško Vařacha iz Kranja je pisal iz mesta Kurgana v tobolski guberniji. V Rusiji so dalje: Jakob Kermel iz Pirnič pri Št. Vidu, E. Žgur iz Ljubljane, Jernej Cundrič iz Poljšice, Janez Papler iz Leš in Janez Lončar s Pšate pri Cerkljah. Iz gorjanske župnije so se oglasili: Anton Zima iz Grabča, Jakob Žvan iz Zg. Lazov, Janez Kunčič iz Krnice.

Ruski tabor v Knittelfeldu obsega nad pol milijona kvadratnih metrov, pa ga bodo še povečali. Na tem prostoru je postavljenih okrog 60 barak za stanovanja. V 10. lopah vjetniki dobivajo hrano. Zjutraj se deli čaj, opoldne juha, 12 dek mesa in prikuha, zvečer ista hrana kakor opoldne, le mesa je 7 dek. Porabi se vsak dan okrog 4000 kg mesa. Vsak mož dobi 700 deka kruha.

Odlikovan je bil z duhovskim zaslužnim križcem 2. razreda na belordecem traku vojni nadkurat vlč. g. Hubert Rant od 6. infanterijske divizije. — Asistent na vseučiliški kliniki v Inostumu in sedaj vojaški zdravnik dr. Pavel Šavnik je dobil za hrabro in požrtvovalno vedenje pred sovražnikom „signum laudis“.

Vpoklic superarbitrirancev. Včeraj so šli pod orožje vsi tisti superarbitriranci avstrijske armade, deželne brambe in črne vojske, ki niso bili odpuščeni kot invalidi.

Brzovlak skočil s tira. Med Frauenbergom in Admontom je skočil brzovlak s tira. Stroj in en voz sta padla v propad, drugi vozovi so ostali na tiru. Strojevodja in kurjač sta mrtva, dva potnika lahko ranjena.

Ponesrečeni letalci. Na Romunskem se je zadnjo nedeljo ponesrečilo sedem letalcev. Med njimi se je ubil tudi poveljnik vojaške pilotske šole.

Drago mleko. V Trstu se prodaja mleko po 44 v liter, na Dunaju pa po 42 v.

Ribe poceni. Pri Reki imajo tako bogat sardelni lov, da so zadnjo soboto prodajali sardelice po 8 v kg.

Malo pecivo prepovedano. Deželna vlada za Kranjsko je prepovedala od 1. aprila naprej obrtniško izdelovanje malega peciva.

Meso na Dunaju. Meso je bilo na Dunaju po 4 do 6 kron kilo, sedaj je ceneje.

Galiških beguncev je okrog pol milijona; med njimi je 250.000 Poljakov, 220.000 Judov, in do 30.000 Rusinov. Na Kranjskem je beguncev 4000.

Vojni žitni prometni zavod. Podatki o vseh zapisovanj žita in moke v Avstriji se z ozirom na vojno ne objavijo. Ko se dožene, koliko žita in moke imamo, nakupi zavod na Dunaju v tistih krajih zaloge, kjer preostajajo. Dne 27. marca se je objavil odlok, ki določa, da ne sme nobena oseba porabiti na dan več kakor 200 g moke, za kmetstvo prebivalstvo se je določilo 300 g. Kjer so pa ljudje vajeni popolnoma ali skoraj izključno na žitno hrano, se je izjemoma dovolila večja množina žita ali moke, določa se pa, da se mora del navajene hrane nadomestiti z drugimi živili, predvsem s krompirjem, koruzo, sladkorjem itd. Kdor bi svoje zaloge prehitro porabil ali, če se končajo, ker se ni dovolj za-nje skrbelo, naj nikar ne računa, da se mu preskrbi iz zalog, ki so namenjene drugim. Izdale se bodo krušne nakaznice tudi pri nas.

V Nemčiji ne smejo peči kolačev. Ker so ljudje na Nemškem za velikonočne praznike nakupovali velike moke, je oblast prepovedala peči velikonočne kolače.

Avstrijci bodo jedli koruzo. Na Ogrskem je še dovolj pšenične in ržene moke, a ogrska vlada jo ne pusti prodajati v Avstrijo. Načelstvo zadruge dunajskih pekov objavlja oklic, s katerim nazonjanja, da bodo dobili peki sicer moko, ki pa bo le koruzna in da druge moke peki sploh ne dobe.

Ali bomo izhajali z živežem? Piše se nam; Nemški listi razglašajo, da imajo v Nemčiji živeža dovolj do srede avgusta, in še 20% zalog bo ostalo. Od druge strani se povdarja, da je v Avstriji zraslo žita več kakor v Nemčiji. Nižje-avstrijsko deželno predsedništvo je razglasilo da bo zadosti žita, če se bo varčevalo. Pozabiti ne smemo, da na tisoče revnih družin celo zimo ni peklo kruha, ne zato, ker ni bilo moke, ampak zato, ker ni bilo denarja. Splošna želja po državi je, da naj vlada bolj hitro dela. Upanje je, da naj vlada bolj hitro dela. Upanje je, da nas nasprotniki ne bodo izstrađali, kakor so Premišelj.

Alkoholizem na Gorenjskem. Pišejo nam iz kranjskega okraja: Zadnja „Zlata Doba“ je prinesla dopis „iz Kamniškega okraja“, v katerem se poroča: „Človek bi mislil, da bo sedaj med vojno kaj boljše glede pijančevanja, pa je še slabše tu pri nas, in sploh v kamniškem okraju, pa tudi sicer po Gorenjskem.“ Vojska, žalost — lakota pa pijančevanje pač ne gredo skupaj. Je res žalostno, da je še pri posameznikih toliko surove brezobzirnosti, da tega ne čutijo. Dopisnik se nada je pritožuje, da se toči čez uro, da se pije ob nedeljah šnops iz steklenic za pivo, da hodijo mladi frkolini, celo šolski otroci, „na stražo“ ki je sedaj ukazana po vaseh. Če se to zadnje res zgodi, da solski otroci hodijo stražit, bi morale šolske oblasti to preiskati in strogo zabraniti. Dopisnikove trditve, „da se glede pijančevanja tudi sicer na Gorenjskem obrača na slabše“, za naš okraj ne upamo kar naravnost podpisati. Za razne kraje vemo, in iz več fara smo slišali, da se obrača na boljše. Ni dolgo tega, ko sem govoril z gospodarjem iz tiste fare, katero je proslavila pesem o frakeljnu. Ko sem ga ravno s tem podražil, mi je skoro užaljen zavrnil, da frakelj zdaj precej manj „nucamo“. Kranjsko c. kr. okrajno giavarstvo je prvo izdalo prepoved, da se ob nedeljah ne sme točiti žganja, in je pri tem nastopilo precej odločno. Ljudje so se marsikje vprašali, kako to, da se kaj takega ni vže prej ukrenilo. Seveda bo treba v odločnosti vstrajati, posebno sedaj ob vojnem času, dasi so uradi to leto z delom preobloženi. Motili se bomo pa, če bomo pričakovali od oblastvenih odlokov čudežev, če se pa ob enem npravno in izobraževalno ne bo vplivalo na ljudstvo. Kar se tega tiče, slabše ravno ni, marsikje je boljše; če je povsod boljše, ne vemo. Priznamo pa radi, da je še zmeraj slabo. Dokier se bo na Gorenj-

skem dajal delavcem šnops za malco, bomo težko naprej prišli. — „Vzajemnost“ je pa tudi prinesla pikre pritožbe, kako se po žganjarjih skubi pijančke in da se oskubijo mnogokrat do zadnjega vinarja, dasi ni doma denarja ne za kruh, ne za sol, ne za petrolej. Stara pesem! Take brezvestneže, ki zadnje vinarje zašnopšajo, bi bilo treba kaznovati hujše kakor — tatove. A kdo jim pride do živega?

Preskrba Dunaja z živežem. Na Dunaju je pred dobrim tednom za živež vže trda predla. Več sto pekov je ustavilo delo, ker niso imeli več moke. Nekega jutra naenkrat ni bilo dobiti kruha. Da je razburjenost naraščala, je umevno. Poleg tega je dražila ženske še vladna odredba, da se sme kupovalcem prodajati zaenkrat samo ½ kg moke. Zabavljanje je postajalo splošno, tudi na dunajskega župana so letele pikre besede, Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pa v tej stiski pokazal pravega egiptovskega Jožefa. Molčal je, mislil in delal. Nakupil je bil na tihem za mesto za 20 milijonov kron moke. Ko je pomankanje nastopilo, je razglasil, da je v mestnih skladiščih 2400 vagonov moke. Dunaj porabi na dan toliko, kolikor Ljubljana približno en cel mesec — okoli 40 vagonov. Iz tega je razvidno, da ima Dunaj moke za dva meseca. Dunajski župan pa odločno zahteva, da sedaj tudi c. kr. vlada priskoči na pomoč, kar je čisto opravičeno. Če bi Dunaj ostal brez živeža, bi moralo biti vojne kmalu konec. Hočejo tedaj s kmetov ven pomagati meščanom, da bodo prerili te mesece do novine. Nazadnje se mora v takih razmerah še marsikje kaj utrgati.

Krompir za špirit. Ko so Rusi imeli Bukovino, je bilo prepovedano iz krompirja izdelovati špirit. Sedaj je pa z dovoljenjem avstrijske vlade 23 tovarn začelo zopet delati iz krompirja špirit. Rusi so v Bukovini uničili deset velikih žganjarn, 26 pa zelo poškodovali.

Zahvala. „Podružnica rdečega križa“ v Kranju zahvaljuje se tem potom vsem častitim damam in gospodom, ki so blagovolili sodelovati pri zadnjem koncertu v prid „Rdečega križa“ pod vodstvom gospoda okrajnega sodnika Oskar Dev-a, ki se je potrudil zbog pomanjkanja muzikaličnih moči v tem času sestaviti lep primeren spored ter istega izvršiti v najboljšo zadovoljnost občinstva, ki tudi ni štedilo s svojimi izdatnimi prispevki ter pripomoglo do jako ugodnega vpeha. Dohodki koncerta so znašali 403 K 70 v kojim so prirastli še prispevki sledečih gospodov in dam, ker so bili zadržani udeležiti se koncerta: gg. Fuchs Klemen 10 K, Koblar Anton 10 K, Kokalj Rudolf 10 K, Krenner Alois 10 K, Marencič Rajko 10 K, Neimenovani 10 K, Neimenovani 8 K, gđc. Gražar Sl. 6 K, gg. P. Bohinjec 5 K, Čebašek V. 5 K Pavlin Al. 5 K, Zupanc Ig. 5 K, Aljančič Valentin 4 K, Demšar Franc 4 K, Pfajfar Ivan 4 K, Pogačnik Ivan 4 K, Coiz Anton 4 K, Hafner Jožef 3 K, Erzín 3 K, Lenček Niko 3 K, Amon Miha 2 K, Bloudek Boleslav 2 K, Čik Karel 2 K, Štular Martin 2 K Vondraček Vaclav 2 K, Zbašnik Franc 2 K, Zorec Franc 2 K, Županstvo sv. Križ 2 K. — Skupaj 139 K. Vsa svota znaša toraj 542 K 70 v ter ostane po odbitju vseh stroškov znesek 115 K 42 v, čisti dohodek 427 K 28 v, kateri se bode vporabil za nakup piruhov tukajšnjim in ljubljanskim vojaškim ranjencem in rekonvalescentom. Bog poplačaj velikodušni dar vsem dobrotnikom.

Srečke «Slovenske Straže» so že razposlane po progajalnah in trafikah. Časten uspeh te ioterije je častna zadeva Slovencev — zato kupite srečke takoj! Srečka samo 1 krono, vrednost dobitkov 20.000 kron. V težkih časih ne zabite domovine!

Razglas. Prebiranje črnovojninkov rojstnih letnikov 1873 do 1877 vrši se v političnem okraju Kranj v sledečem vsporedju in sicer: Dne 21. aprila 1915 v Kranju za občine Kranj, Strazišče in Hrustje ob 8 uri zjutraj in za občine Smednik, Sv. Jošt, Mavčiče, Predvdor, Naklo in Predoslje ob ½ 9 uri zjutraj. Dne 22. aprila 1915 v Kranju za občine Sv. Ana, Kovor, Sv. Katarina, Križe in Trzič ob 8. uri zjutraj in za občine Voglje, Šencur, Veleovo in Cerklje ½ 9. uri zjutraj. Dne 23. aprila 1915 v Škofji Loki za vse občine sodnega okraja Škofja Loka in sicer za občine Škofja Loka, Zminec, Sora ob 8. uri zjutraj, za občine Stara Loka, Javorje, Poljane in Trata ob ½ 9 uri in za občine Oselica, Železniki, Sorica in Selce ob 9. uri zjutraj. Črnovojniki imajo priti k prebiranju po celem telesu umiti, kdor bode pijan, bo strogo kaznovan. Vsako vpitje je prepovedano. Ker imajo župani nalog, da pripeljejo črnovojnike svoje občine skupno pred prebiralno komisijo, imajo črnovojniki njih ukaze in odredbe izpolnjevati. Posebno se opozarja na to, da vsi črnovojniki prinesejo seboj črnovojne legitimacijske in črnovojne zboralne liste. Te listine morajo biti pa snažne in cele. Kdor se ne bi udeležil tega prebiranja, bo strogo kaznovan. K temu prebiranju imajo priti pa tudi vsi oni črnovojniki, ki bi se morali že prej udeležiti kakega prebiranja, pa tega iz katerega koli vzroka niso storili. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 24. marca 1915.

Razglas. Z min. naredbo z dne 20. marca 1915 št. 70 drž. zak. se je v delni spremenitvi min. ukaza z dne 30. januarja 1915 št. 24 drž. zak. (§§ 5 in 10) določilo: 1. da je obrtniško izdelovanje nesiadenega prepečenca (Wasserzwieback) dopuščeno le z dovoljenjem deželne vlade. 2. da se sme za obrtniško izdelovanje slaščičarskega blaga vseh vrst, ki vsebujejo pšenično ali rženo moko, mora biti le 20 odstotkov pšenične in ržene moke od cele množine testa, za obrtniško izdelovanje keksov (kakes) pa k večjemu le 30 odstotkov skupne teže testa. C. kr. deželna vlada pa je prepovedala od 1. aprila 1915 naprej vsako obrtniško izdelovanje malega peciva vseh vrst. Na to se prizadeji opozarjajo, ker se bo vsak najmanjši prestopnik kar najstrožje kaznoval. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 28. marca 1915.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 31. marca. Albanci so zopet nemirni. Vstaški Albanci so streljali na palačo Essad paše v Draču. Na severu so pa albanske čete vdrle v Črno Goro. Cetinje zadnji čas Črnogorci zelo utrjujejo, ker se boje albanskih napadov.

Petrograd, 31. marca. Premišelj je le malo poškodovan; pričelo se je življenje. Gospodar mesta je ruski general Artamonov. Tu bo sedež četne ruske gubernije v Galiciji. Vjetniki so odpeljani v Rusijo.

Carigrad, 31. marca. Srbi imajo pogajanja z Essad pašo. Pomagati mu hočejo krotiti uporne Albance, zahtevajo pa zato pristanišče Sv. Ivan de Medua na Adriji.

Dunaj, 1. aprila. V mesecu marcu je bilo vjetih 39.942 Rusov s 183. častniki in dobljenih 68 strojnih pušk.

Dunaj, 1. aprila. V dolini Laborče so Rusi napravili po noči več napadov, ki so bili odbiti. Za višine med Lupkovim in Užokom se še vedno bijejo. Ljut boj je bil nocoj v sredi doline Ondave in pri Črni Gori. Na Pilci so Rusi napadli s precejšnjimi izgubami. — Srbi so napadli neutrujeno mesto Oršovo, naši so pa to vrnili z napadom na Belgrad. — V Poljski so Rusi napravili brezuspešne napade pri Skjernjvicah in Opočnem.

Berlin, 1. aprila. Nemško brodovje obstreljuje Libavo in ondoto rusko obrežje. V mesecu marcu so Nemci vjeli 55.800 Rusov. — Pri Verdunu so Nemci napredovali.

Petrograd, 1. aprila. Rusija vpoklicuje pod orožje letnik 1916. V Švici bivajoči Rusi, od 17 do 20 let stari, so pozvani h kuzalatom na nabor.

Pariz, 1. aprila. Trdnjavo Osovjec obstreljujejo Nemci že 36 dni po trikrat na dan. V nedeljah še vedno igra na trgu vojaška godba, kar kaže, da trdnjava še ni hudo trpela.

Atene, 1. aprila. Osem novih linijskih ladij je šlo bombardirat Dardanele: 4 francoske, 3 angleške in 1 ruska.

Odesa, 1. aprila. Ruska armada z 250.000 možmi je tu pripravljena, da pojde na Carigrad.

S Karpatov.

Neki gorenjski fant nam piše:

Dne 22. februarja smo imeli trd boj z Rusi, ki so bili zakopani v mogočne strelne jarke. Že prejšnji večer, ko je odšla naša baterija v neko

vas, so nam siknile nekatere sovražne kroglice mimo ušes. Pa to nas ni strašilo, ker smo imeli dovolj pehote s seboj. Jaz sem imel službo desetnika od dne in sem poizvedoval, kje so naši fantje ležali. Kar mi prileti en fižol mimo ušesa in kmalu nato drugi. Postojim in poslušam, odkod poka, pa nič nisem mogel opaziti. Potem sem šel v hišo k straži in sem poklical vojaka, ki je imel službo do dne. Komaj stopim iz hiše, mi zopet zabrenči nad glavo. Šel sem spat. Ob štirih zjutraj me je tovariš zbudil, da sva šla delat budnico. Naenkrat se posveti v zrak raketa. Zletela sta nad nami dva strela iz topa. Ko smo ob pol šestih prišli iz vasi z baterijo in pehoto se je pričelo gosto pikanje. Sovražnik nas je napadel od treh strani in obsipaval s kroglicami iz topov in iz pušk. Bilj smo za trenotek iznenadeni in smo hiteli v zavetje proti gozdu. Sovražnik je vpil na vse grlo „ura, ura“ in streljal, kar se je dalo, v razdaljo 100—150 korakov. Ker Rusi ne znajo posebno meriti, niso napravili znatne škode. Le tuintam je kdo obležal mrtev ali ranjen. Imeli smo s seboj dve stotnji hrvaških pešcev, ki so se izkazali junake. Neki desetnik je letel s strojno puško na rami do železniške proge in za njim neki vojak z naboji. Mahoma sta postavila na progo strojno puško in začela s tako silo streljati na sovražnika, da je ustavil streljanje. Ko so bili naši večinoma v zavetju, se je zopet oglasil, a bilo je prepozno. Naše strojne puške so dobro delovale, in potem smo začeli pošiljati na njega šrapnele. Veliko Rusov je bilo kakor pokošanih. V vasi sta pa govorila bajonet in puškino kopito. Po hribu je ležalo polno sovražnikov postreljenih, po vasi pa mnogo preboderih in z razbitimi glavami. Računali smo, da je Rus izgubil mrtvih, ranjenih in vjetih okoli 2.500 mož, mi pa nekako 500. Baterija ni imela tako velikih izgub, kakor smo izprva mislili, zakaj naši, ki so bili vjeti, so ušli ter prišli k nam in še nekaj sovražnikov pripeljali s seboj. To je bil boj, kakršnega še nisem doživel. Brenčalo nam je krog ušes kakor roji sršenov. Piskala je ledena burja in sneg je nalletaval. Za danes ne morem več pisati, ker me zebe.

Darila povodom vojne za podružnico deželnega pomožnega društva „Rdeči križ“ v Kranju. (Dalje.)

Nabiralna pola župnije Tržič: Julijana in Ivan Engelsberger 10 K, Lorenc Pogačar 1 K, Zupan 40 v, Bocak 120 K, Marink 1 K, Kati Mali 2 K, H. E. Schwickert 2 K, Rakove 1 K, Ivana in Franc Rekar 10 K, Mar. Lavš 1 K, Tomaž Oman 1 K, Lassnig 2 K, Frančiška Pollak 15 K, Jeanette Ankemins 2 K, Kjanta 1 K, Perko 2 K, Lea Kaiserberger 5 K, V. Pirz 2 K, F. Deu 10 K, Viktor Engelsberger 1 K, P. M. Engelsberger 140 K, Ana Golmajer 2 K, Marija Kogoj 1 K, Hel. Ahačič 20 v, Jelica Krameršek 2 K, Perko 2 K, Neim. 50 v, Meta Gros 80 v, Apolonija Valjavec 1 K, R. Zurl 1 K, Jean. Pollak 1 K, M. Kemperle 1 K, Helena Luzar 1 K, Franč. Keršič 50 v, Jerca Pristov 2 K, Anica Büsser 2 K, Marija Lončar 2 K, Ana Kančič 1 K, Janez Valjavec 1 K, Meta Jezernik 30 v, Ana Mokorel 40 v, F. Sušnik 60 v, M. Vogelink 1 K, Skofič 50 v, Lassnig 1 K, Bocak 2 K, Ahačič 1 K, Jos. Peharz 1 K, Ana Dornig 1 K, Ella Belher 1 K, Marija Žepič 1 K, Marija Brejc 1 K, Polona Stegnar 64 v, Matevž Rozman 2 K, Ivana Šedej 1 K, Neža Ahačič 40 v, Marjana Kogoj 2 K, Katarina Mali 1 K, Vinko Theuerschuh 2 K, Hinko Kančič 5 K, Roža Meršolj 1 K, John Staudinger 3 K, Mici Gospodarič 1 K, Meta Žumer 2 K, Eliz. Pretnar 2 K, Ivana Mandelc 1 K, M. Benot 1 K, Neimenov. 2 K, Antonija Dečman 1 K, Jožefa Palmarin 1 K, Marija Urbanc 1 K, Frančiška Dečman 1 K, Amalija Ferlan 40 K, Marija Kristanc 1 K, Marija Kralj 40 v, Rozi Meršolj 2 K, Nežika Mali 1 K, Alojzija Ahačič 1 K, Josefina Tavčar 2 K, Lassnig 2 K, Machater 2 K, Premru 2 K, Janez Ovin 40 v, Frančiš. Pollak 4 K, M. Bocak 1 K, Th. Weber 2 K, Josefina Praust

2 K, Al. Kokalj 1 K, J. Cvek 1 K, E. Premru 60 v, Marija Tišler 60 v, Gregor Primožič 1 K, M. Dovžan 20 v, Marij. Dovžan 40 v, Štrekelj 40 v, Marija Meglič 40 v, Marie Globočnik 1 K, Vincencija Jeglič 1 K, Apolonija Valjavec 1 K, Marija Stefe 20 v, Helena Luzar 20 v, Ana Golmajer 40 v, Helena Ahačič 20 v, Franč. Jezerc 1 K, Alojzija Šlibar 20 v, Neža Kos 20 v, Neža Ahačič 68 v, Mici Kalíšnik 40 v, H. Žepič 50 v, Meta Žumer 40 v, Maria Polanšek 20 v, Marija Ovsenek 20 v, Eliza Golob 1 K, Neža Popov 1 K, Terezija Mihič 20 v, Ratija Zurl 1 K, Jožefa Ahačič 30 v, M. Mežek 50 v, Marija Golmajer 2 K, Marija Url 1 K, Katar. Toporiš 2 K, Ana Klemenc 22 v, Urša Kobal 1 K, Mica Noveti 30 v, Matevž Kavčič 30 v, Marija Ahačič 30 v, Mica Meglič 40 v, Urša Meglič 40 v, Johana Meglič 60 v, Marija Šarabon 20 v, Joža Zadnikar 20 v, Marija Kalan 30 v, Janez Majerič 1 K, Uršula Primožič 20 v, Mica Zaplotnik 40 v, Aleš Račnik 20 v, Jože Bregart 20 v, Frančiška Kunovar 30 v, Johana Kavčič 1 K, Marija Polajnar 20 v, Franc Valavc 20 v, Fric Maly 20 v, Marija Pogačar 1 K, Jožefa Bregart 50 v, Ana Dornig 1 K, Marjana Meglič 40 v, Ida Mally 12 K, Maria Lassnig 3 K, Ivana Vidmar 22-18 K, Potokar Jožef 20 K, Gole Anton 10 K, Čadež Viktor 10 K, Loboda Niko 2 K, Verhovnik Franc 2 K, župna cerkev 20 K, podružnice: Sv. Andreja 4 K, Sv. Jožefa 4 K, Sv. Ane 4 K, Društvo Sv. Jožefa 5 K, Posojilnica in hranilnica 5 K, ž. Marijina družba 5 K, d. Marijina družba 5 K, telovadni odsek Orel 5 K, žen. odsek društva Sv. Jožefa 5 K, Jugoslovanska strokovna zveza 5 K, Rotar Marija 4 K, Neimenovan 5 K, Smolej P. 2 K, Potokar Marija 2 K, Fabjan Merija 2 K, Nadalje še več drugih neimenovanih raznih daril v skupnem znesku 691 K 89 v.

Lepo, zračno stanovanje

sestoječe iz dveh sob, predsobe, kuhinje in s pritklinami **se takoj odda** v Roosovi hiši v Kranju.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi **plombirajo zobje** 21 vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju **O. Seydl, Ljubljana.** Stritarjeva ulica št. 7.

Velika svoja denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: **Srečkovno zastopstvo 19, Ljubljana.**

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zurravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaeker**, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

Dr. Globočnik ni k vojakom poklican in zdravi nadalje. 16 52—34

„ZLATA RIBA“

ČRNO BAVARSKO PIVO

Točilo se bode iz sodčka v soboto, nedeljo ter ponedeljek.

Čisto novo in moderno biago za ženske in moške obleke radi prevelikega nakupa in velike zaloge prodajam **po lastni ceni**

IVAN SAVNIK
Kranj, pri Besenčanu.